

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ «ДАРЫН» ҒЫЛЫМИ-ТӘЖІРИБЕЛІК ОРТАЛЫҒЫ
ФИЗИКАДАН АУДАНДЫҚ ОЛИМПИАДА 2019

---

9 сынып, теориялық сайыс (20 ұнай)

1. Көлденең қимасы $S = 5 \text{ м}^2$ және массасы $m_0 = 1 \text{ т}$ болатын зымыран, қозғалтқышының өшірулі күйінде ғарыштық кеңістікте қозғалып келе жатып, ғарыштық тозаң бұлтына тап болады. Ғарыштық тозаң бұлтынан өткеннен кейін, зымыран өзінің жылдамдығының 1 % жоғалтады. Шаң-тозаң түйіршіктерінің зымыранмен соқтығысын абсолютті серпімсіз деп есептеп, бұлттың l енін анықтаңыз. Шаң-тозаң түйіршіктерінің концентрациясы $n = 10^{-4} \text{ м}^{-3}$, ал әрбір түйіршік массасы $m_1 = 10^{-6} \text{ кг}$. (5 ұнай)
2. Зарядталған шарик горизонталь орналасқан конденсатор жапсарларының арасындағы кеңістікте тепе-теңдік күйде тұр. Бұл кеңістікті, $\varepsilon = 3$ болатын сұйық диэлектрикпен толтырған кезде шариктің тепе-теңдігі бұзылмады. Шарик материалының тығыздығы мен сұйық тығыздығының қатынасын анықтаңыз. (5 ұнай)
3. Қуаты P қыздыру лампасы сымның түрі ұзындығы L және радиусы a цилиндрға сәйкес келеді. Сымы цилиндрлік пішінде болатын және дәл сондай материалдан жасалатын жаңа қыздыру лампасын жасау қажет. Бұл жағдайда лампаның сәлелену спектрінің өзгермеуі талап етіледі және оның қуаты nP -ға тең болуы керек, мұндағы n –қандай да бір сан. Жаңа сымның a_n радиусы мен L_n ұзындығы неге тең болуы керек? Лампа өзінің энергиясын тек сәлеленуге ғана жоғалтады деп есептеңіз. (5 ұнай)
4. Адам өзінің кескінін, сыну көрсеткіші $n = 1,5$ болатын шыныдан жасалған, қалыңдығы $h = 15 \text{ см}$ болатын жазық параллель пластинадан қарайды. Осы кезде ол, бір-бірінен бірдей L қашықтықта орналасқан өзінің бет кескінінің қатарын бақылайды. L -ді табыңыз. (5 ұнай)

Теориялық сайыстың ұзақтығы 3 сағат.

**РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЙ ЦЕНТР «ДАРЫН»
РАЙОННАЯ ОЛИМПИАДА ПО ФИЗИКЕ 2019**

---

9 класс, теоретический тур (20 баллов)

1. Ракета с поперечным сечением $S = 5 \text{ м}^2$ и массой $m_0 = 1 \text{ т}$, двигаясь в космическом пространстве с выключенным двигателем, попадает в облако космической пыли. После пролета через облако космической пыли, ракета потеряла 1 % своей скорости. Считая соударения пылинок с ракетой абсолютно неупругими, определите ширину облака l . Концентрация пылинок $n = 10^{-4} \text{ м}^{-3}$, а масса каждой пылинки равна $m_1 = 10^{-6} \text{ кг}$. (5 баллов)

2. Заряженный шарик находится в равновесии в пространстве между горизонтально расположенными пластинами конденсатора. Когда это пространство заполнили жидким диэлектриком с $\varepsilon = 3$, то равновесие не нарушилось. Найдите отношение плотностей материала шарика и жидкости. (5 баллов)

3. Нить лампы накаливания мощностью P представляет собой цилиндр длины L и радиуса a . Необходимо спроектировать новую лампу накаливания, которая имела бы нить цилиндрической формы и была изготовлена из того же материала. При этом требуется, чтобы спектр излучения лампы не изменился, и она имела бы мощность nP , где n – некоторое число. Какими должны быть радиус a_n и длина L_n новой нити? Считайте, что лампа теряет энергию только на излучение. (5 баллов)

4. Человек рассматривает свое собственное изображение в плоскопараллельной пластине толщиной $h = 15 \text{ см}$, изготовленной из стекла с показателем преломления $n = 1,5$. При этом он наблюдает целый ряд изображений своего лица, отстоящих на одинаковом расстоянии L друг от друга. Найдите L . (5 баллов)

Продолжительность тура 3 часа.